

K a l m á r László: Első sorban nagyon sajnálom,
hogy ez a vita - mert erre gyűltünk össze - helyesebben ez az elő-
adás ily módon sikerült. Az utóbbi időben nem állt módomban színházi

i

darab vitáján résztvennem, csak régebben, de ez a "vita" elrettentő példaként szolgáljon a jövőre nézve. Nem akarom vádolni Vámos elvtársat, de mégsem fordulhat elő, hogy a bevezető előadás közel másfélórát tartson, akkor, amikor bejelentette, hogy nem előadó akar lenni, hanem csak hozzászóló. A zenei előadás nagyon helyesen sokkal rövidebben, cca 20 percen át beszélt, míg az egész bevezető előadás egy ~~1~~ és háromnegyed óra hosszát tartott. Hogy azután mégsem akad hozzászóló, az más kérdés. Szeretném a figyelmet felhívni arra, hogy a jövőben a vitát valahogyan másképp kellene megszervezni, vagy nem megszervezni - mert az is rossz. Ezt csak előrebecsátom.

Csatlakozni szeretnék ahhoz, amit az egyik író mondott, hogy az áruházi ostrom központi probléma, kulminációja a darab fejlődésének. Én kerestem a darabban a mondanivalót, azonban nem tudom mi volt az oka..., semmi esetre sem a darab, mert azt helyesen gondolta el, és jól írta meg az író, vagy talán a rendezésben, vagy egyébként történtek hibák. De én nem látok semmiféle kulminációt, semmiféle áruházi ostromot, csak beszélnek róla az irodában, Danes irodájában. Pedig élénk kellene vetíteni ezt az ostromot. Nem tudom, voltak-e ott huszan, vagy hányan, hiszen olyan tátongás és üresség volt a színpadon, hogy az az előrebedobott árnyék nulla volt számomra. Lehet, hogy elképzelésemben más volt, a filmszerűség lehetett előttem, miután arról volt szó, hogy nekem kellene rendezni, ha filmreveszik, hiszen hol van szó róla, hol nincs, jelenleg éppen nincs. /Derültség./

Én úgy képzeltem el, ahogy ez a valóságban van, amiből a szerzők is kiindultak, egy óriási megrohanás van, majdnem szétszedik az áruházat. Az a stábisztéria, amely ott szerepel, igen kevés. Értesülésem szerint csökkentették is az első pár előadás után, nehogy az a gyanu merüljön fel, hogy olyan nagy itt

a reakció Amerika hangjára, hogy felvonul az egész város. Egy ilyen szempont merülhetett fel, de nem tudom, helyes-e ez, mert így óriási sebet kap a darab, ha nem látjuk nagymértékben ezt a tolongást, ezt a tombolást, amelyről bent beszélnek, és egyre-másra szaladgálnak be Dancs irodájába.

Miért veted fel ezt a kérdést? Részben magamnak, hiszen esetleg sor kerül a film felvételre, hogy tudjam, mit csinálnak, hogy van-e tumultus, vagy nincs tumultus, /Derűltség/ hogy ki vitte el az árut, hiszen később olyan ür tátongott a pultokon. Hiszen ha husz ember elvitte tudta vinni az árut, akkor igaza volt a reakciónak, mert nem volt elég áru. Itt tehát egymásnak ellentmondó dolgok vannak. Én nagyon szeretném, ha az elvtársak hozzászólnának ezekhez a dolgokhoz, hogy mi a helyes. Tudom, hogy a minisztériumnak az az álláspontja, hogy ne legyen sok ember a színpadon. Most mit lehet csinálni, ha filmre vesszük? Eltekintve attól, hogy egy normális áruházi forgalom tízszerese vagy többszöröse annak, ami itt a tumultusban megnyilvánul, ez részben gazdasági kérdés is, hiszen nagyobb statisztériát szerepeltetni több pénzbe kerül, de kérdezem, szabad-e ebből ilyen gazdasági kérdést csinálni, amikor ez erősen lerontja a darabot. Ehhez kérnék én hozzászólást, jobbanmondva segítséget az én számomra is, ha film lenne a darabból. /Taps./